

REPORTATGE

A la Ràpita, es pescava i es

A la Ràpita de principis del s.xx hi havia una important activitat pesquera. Era, però, una activitat molt diferent de com la coneixem avui dia: no hi havia embarcacions a motor, ni moll pesquer, ni subhastes electròniques. Es feien servir arts de pesca menors, algunes ja desaparegudes, i si bé els llagostins ja eren el producte estrella, es capturaven espècies diferents de les d'ara.

La Ràpita L. Bertomeu

El Port de Sant Carles de la Ràpita és avui dia el primer port pesquer de Catalunya amb més d'una vuitantena d'embarcacions i un volum de pesca d'uns 3 milions de quilos l'any. Fa 100 anys enrere, a la Ràpita de principis del segle xx, l'activitat pesquera també era molt dinàmica, tot i que era molt diferent de com la coneixem ara. A la badia dels Alfacs hi feinejaven embarcacions de vela i de rem, ja que la motorització no es va estendre fins a la dècada dels anys 1940. A més, pràcticament no hi havia instal·lacions portuàries, només un petit moll on ara hi ha el carrer Verge del Carme i on només podien atracar aquelles embarcacions més petites i amb menys calat. **"La resta d'embarcacions més grans s'havien de quedar fondejades al mig de la badia"**, explica Toni Cartes, director d'Orígens i tècnic del Museu de la Mar de l'Ebre. **"Perquè les captures del dia poguessen arribar a port calia el suport d'embarcacions**

auxiliars, que eren les muletetes, i a força de rem es feia arribar el peix fins a la costa". Després, tot el peix, bé en carros o bé a mans de la tripulació, arribava fins al lloc de la subhasta. Normalment, per a transportar el peix es feia servir el cove, una espècie de panera poc fonda i amb anses on es dipositaven les captures. **"La subhasta també era molt diferent de com la coneixem ara"**, relata Cartes. Sense el suport de l'electrònica, les subhastes es feien de forma cantada: **"Hi havia una persona, que era el "cantador", que començava la subhasta del peix a partir del preu màxim establert. D'una manera molt ràpida, però que els compradors entenien, el cantador anava abaixant el preu fins a marcar el preu final de venda"**. Dependent de l'espècie, el preu s'abaixava de cinc pessetes en cinc pessetes, de pesseta en pesseta, o fins i tot de mitja pesseta en mitja pesseta. Esta forma de subhastar el peix es va mantindre fins a les portes del segle XXI al port de la Ràpita i, de fet, els

dos últims "cantadors" encara són vius: Lluïset "lo cantador" i "lo Carbaço". Precisament l'arribada de peix amb muletetes i la subhasta cantada són dos de les activitats que es viuen a la festa Orígens de la Ràpita amb molt d'èxit.

A principis del segle xx el llagostí ja era una espècie molt preuada al port rapitenc i fins i tot **"a la premsa tortosina de l'època hi havia notícies del preu a què havia arribat el llagostí de la Ràpita, sovint preus molt elevats"**, explica Cartes. Si bé el llagostí és de les espècies que es pescava i encara es pesca a la Ràpita, no ha sigut així amb totes les espècies. **"Els pescadors que feinejaven a l'interior de la badia i prop de la costa expliquen que en aquella època es pescava reig i corball, dos peixos molt abundants llavors i que ara ja no hi ha a la badia"**. Les arts de pesca més esteses eren les menors: el tresmall, palanques, cadups... **"La flota pesquera era molt nombrosa: hi havia moltíssimes més barques que en l'actualitat"**,

explica Toni Cartes, si bé insisteix que **"eren embarcacions més menudes, que podien treballar prop de casa"**. Sortir de la badia a vela no era gaire habitual entre els pescadors, ja que les tornades a casa es podien complicar. És amb la generalització de les embarcacions a motor, a la dècada de 1940, **"quan creixen les arts d'arrossegament que coneixem ara"**.

La gran quantitat d'embarcacions que hi havia a la Ràpita, explica per què a finals de la dècada dels anys 1920 es va començar a construir el primer moll pesquer que ara hi ha dins del complex del Club Nàutic. I l'any 1927 es va construir el primer port refugi, on les barques podien atracar i aquelles que tenien més calat podien començar a arribar a terra de manera més còmoda. L'última ampliació del port pesquer, més o menys com el coneixem actualment, es va fer l'any 1968, fet que va posar el punt i final a l'activitat de fer arribar el peix a terra en muletetes.

Les limitacions del transport i de

l'emmagatzematge de peix feien que a principis del segle xx el port rapitenc tingués un radi de comercialització bastant limitat. **"A diferència de l'Ampolla i la Cala, que tenien el ferrocarril com a mitjà de transport**